

บทที่ 7

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

7.1 สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์หลักของงานวิจัยชิ้นนี้คือ 1) เพื่อศึกษาความสามารถในการตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในด้านระบบเสียง ด้านคำ และด้านโครงสร้างประโยคและความหมายของเด็กไทยในช่วงอายุ 5 - 6 ปี และ 8 - 9 ปี ที่ศึกษาในหลักสูตรปกติเปรียบเทียบกับหลักสูตรนานาชาติ และ 2) เพื่อศึกษาวิธีการที่เด็กเหล่านี้ใช้ในการแก้ไขหรืออธิบายข้อผิดพลาดทางภาษา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเด็กที่ศึกษาหลักสูตรปกติและหลักสูตรนานาชาติในช่วงอายุ 5 - 6 และ 8 - 9 ปี กลุ่มละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการทดสอบความสามารถทางพุทธิปัญญา (cognitive ability) ด้วยแบบทดสอบวัดระดับความสามารถทางพุทธิปัญญา Raven's Coloured Progressive Matrices ร่วมกับการประเมินด้วยแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความสามารถทางพุทธิปัญญาและสถานภาพทางสังคมอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

งานวิจัยนี้มีสมมติฐานการวิจัยคือ 1) กลุ่มตัวอย่างจะมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษา ด้านระบบเสียงในเรื่องเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ดีที่สุด รองลงมาคือเรื่องการระบุหน่วยเสียงทั้งต้นพยางค์และท้ายพยางค์ และมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในเรื่องการแทนที่หน่วยเสียงทั้งหน่วยเสียงต้นพยางค์และท้ายพยางค์น้อยที่สุด 2) ในช่วงอายุ 5 - 6 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลักสูตรนานาชาติจะมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในเรื่องโครงสร้างประโยคและความหมายดีกว่ากลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุเดียวกันที่ศึกษาหลักสูตรปกติ 3) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลักสูตรนานาชาติทั้งสองช่วงอายุจะมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านคำมากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลักสูตรปกติทั้งสองช่วงอายุจะมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านโครงสร้างประโยคและความหมายมากที่สุด

การทดสอบในด้านต่างๆ มีผลการทดสอบโดยสรุปดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7.1

แสดงค่าร้อยละของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความตระหนักรู้
เชิงอภิภาษาในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่าง

ด้าน	ปกติ	นานา ชาติ	ปกติ		นานาชาติ		เฉลี่ย รวม
			5-6 ปี	8-9 ปี	5-6 ปี	8-9 ปี	
ระบบเสียง	73.57	72.85	61.73	85.42	60.82	84.88	73.21
คำ	48.01	47.18	41.37	54.65	37.43	56.92	47.59
โครงสร้างประโยค และความหมาย	92.92	91.98	89.43	90.0	96.41	93.96	92.45

เมื่อประเมินจากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยจำแนกตามแต่ละด้านของภาษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกหลักสูตรและทุกช่วงอายุมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในด้านโครงสร้างประโยคและความหมายมากที่สุด รองลงมาคือด้านระบบเสียง และด้านคำเป็นด้านที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาน้อยที่สุด

ตารางที่ 7.2

แสดงค่าร้อยละของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความตระหนักรู้
เชิงอภิภาษาในแต่ละแบบทดสอบของกลุ่มตัวอย่าง

แบบทดสอบ	ปกติ	นานา ชาติ	ปกติ		นานาชาติ		เฉลี่ย รวม
			5-6 ปี	8-9 ปี	5-6 ปี	8-9 ปี	
เสียงสัมผัสสระ- พยัญชนะท้ายพยางค์	85.83	88.33	76.66*	95.00*	85.0	91.66	87.08
การระบุหน่วยเสียง ต้นพยางค์	97.5	97.18	95.0	100	96.25	98.12	97.34
การระบุหน่วยเสียง ท้ายพยางค์	51.56	58.75	45.0	58.12	56.87	60.62	55.15

การแทนที่หน่วยเสียง ต้นพยางค์	75.0	71.0	52.0*	98.0*	48.0*	94.0*	73.0
การแทนที่หน่วยเสียง ท้ายพยางค์	58.0	49.0	40.0*	76.0*	18.0*	80.0*	53.5
ความเข้าใจในการใช้ คำลักษณะนาม	84.14	79.57	78.0*	90.28*	71.42*	87.71*	81.85
Lelu - Bobe	3.75	0	7.5	0	0	0	1.87
Sun - Moon	44.16	50.0	30.0*	58.33*	36.66	63.33	47.08
Dog - Cat	60.0	59.16	50.0	70.0	41.66	76.66	59.58
โครงสร้างประโยค และความหมาย	92.92	91.98	89.43*	96.41*	90.0	93.96	92.45

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทั้งที่จำแนกด้วยตัวแปรหลักสูตรหรือตัวแปรอายุต่างก็ทำคะแนนในแบบทดสอบการระบุหน่วยเสียงต้นพยางค์ได้ดีที่สุด ส่วนแบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนได้น้อยที่สุด คือแบบทดสอบเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างถึงในการทดสอบ Lelu – Bobe

โดยสรุป ผลการทดสอบไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทำคะแนนด้านระบบเสียงในแบบทดสอบการระบุหน่วยเสียงต้นพยางค์ได้ดีที่สุด รองลงมาคือแบบทดสอบเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ แบบทดสอบการแทนที่หน่วยเสียงต้นพยางค์ แบบทดสอบการระบุหน่วยเสียงท้ายพยางค์ และทำคะแนนในแบบทดสอบการแทนที่หน่วยเสียงท้ายพยางค์ได้น้อยที่สุด สำหรับสมมติฐานข้อถัดมาพบว่า ผลการทดสอบไม่ขัดแย้งกับสมมติฐาน โดยกลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติอายุ 5-6 ปีมีคะแนนเฉลี่ยดีกว่ากลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติในช่วงอายุเดียวกัน อย่างไรก็ตามคะแนนของทั้งสองกลุ่มต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ในส่วนของสมมติฐานข้อสุดท้ายพบว่า ผลการทดสอบไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหลักสูตรปกติและหลักสูตรนานาชาติสามารถทำคะแนนด้านโครงสร้างประโยคและความหมายได้ดีที่สุด และทำคะแนนด้านคำได้น้อยที่สุด

ผลการทดสอบในแต่ละด้านสามารถยกมากล่าวเป็นประเด็นได้ดังนี้

1) ความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านระบบเสียง

โดยภาพรวมแล้วแบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติทำคะแนนได้แตกต่างจากหลักสูตรนานาชาติมากที่สุดคือ แบบทดสอบเรื่องการแทนที่หน่วยเสียงท้ายพยางค์ โดยหลักสูตรปกติทำคะแนนได้มากกว่าหลักสูตรนานาชาติ ส่วนแบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองหลักสูตรทำคะแนนได้แตกต่างกันน้อยที่สุดคือ แบบทดสอบเรื่องการระบุหน่วยเสียงต้นพยางค์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติทำคะแนนได้มากกว่า อย่างไรก็ตาม คะแนนที่แตกต่างกันมากที่สุดระหว่างหลักสูตรก็มีได้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติในช่วงอายุ 5-6 ปี และ 8-9 ปีมีผลการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแบบทดสอบเรื่องเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ แบบทดสอบการแทนที่หน่วยเสียงต้นพยางค์ และแบบทดสอบการแทนที่หน่วยเสียงท้ายพยางค์ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติในช่วงอายุ 5-6 ปี และ 8-9 ปีมีผลการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแบบทดสอบเรื่องการแทนที่หน่วยเสียงต้นพยางค์ และแบบทดสอบการแทนที่หน่วยเสียงท้ายพยางค์ ส่วนแบบทดสอบอื่นๆ กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนได้แตกต่างกัน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในด้านอายุพบว่า แบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 8-9 ปี ทำคะแนนได้มากและแตกต่างจากช่วงอายุ 5-6 ปี มากที่สุดคือแบบทดสอบเรื่องการแทนที่หน่วยเสียงท้ายพยางค์ ส่วนแบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองช่วงอายุทำคะแนนได้แตกต่างกันน้อยที่สุดคือ แบบทดสอบเรื่องการระบุหน่วยเสียงต้นพยางค์

2) ความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านคำ

ในการทดสอบความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านคำนี้ แบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติทำคะแนนได้แตกต่างจากหลักสูตรนานาชาติมากที่สุดคือ แบบทดสอบเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างถึงในการทดสอบ Sun – Moon โดยกลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติทำคะแนนได้มากกว่า ส่วนแบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองหลักสูตรทำคะแนนได้แตกต่างกันน้อยที่สุดคือ แบบทดสอบเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างถึงในการทดสอบ Dog – Cat โดยกลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติทำคะแนนได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติ อย่างไรก็ตาม ทั้งหมดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับด้านอายุนั้น แบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองหลักสูตรในช่วงอายุ 8-9 ปี ทำคะแนนได้มากกว่าและแตกต่างจากช่วงอายุ 5-6 ปีมากที่สุดคือแบบทดสอบเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงในการทดสอบ Sun – Moon และ แบบทดสอบเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงในการทดสอบ Dog – Cat ส่วนแบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองช่วงอายุทำคะแนนได้แตกต่างกันน้อยที่สุดคือ แบบทดสอบเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงในการทดสอบ เลอู – โบปี

กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติในช่วงอายุ 5-6 และ 8-9 ปีมีผลการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแบบทดสอบเรื่องความเข้าใจในการใช้คำลักษณนาม และแบบทดสอบเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงในการทดสอบ Sun – Moon ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติในช่วงอายุ 5-6 และ 8-9 ปีมีผลการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแบบทดสอบเรื่องความเข้าใจในการใช้คำลักษณนามเพียงแบบทดสอบเดียวเท่านั้น สำหรับแบบทดสอบอื่นๆ กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนได้แตกต่างกัน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

3) ความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านโครงสร้างประโยคและความหมาย

ผลการทดสอบความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในด้านโครงสร้างประโยคและความหมายจำแนกตามกลุ่มอายุและแผนการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติทำคะแนนได้ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองหลักสูตรในช่วงอายุ 5-6 ปีที่ทำคะแนนได้ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองหลักสูตรในช่วงอายุ 8-9 ปี มีเพียงกลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติในช่วงอายุ 5-6 ปี และ 8-9 ปีที่มีผลการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติในช่วงอายุ 5-6 ปี และ 8-9 ปีมีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

ในการทดสอบด้านโครงสร้างประโยคและความหมายนี้ แบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างทำได้ถูกต้องทั้งหมดได้แก่ ประโยคที่มีโครงสร้างประโยคและความหมายถูกต้อง ประโยคที่ประธานและกรรมสลับที่กันแบบเป็นไปได้ทั้งโครงสร้างและความหมาย (semantically and syntactically possible) และประโยคที่ประธานและกรรมสลับที่กันแบบเป็นไปได้ทางโครงสร้างแต่เป็นไปได้ทางความหมาย (syntactically possible but semantically impossible) สำหรับโครงสร้างอื่นๆ ที่กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนได้น้อยที่สุดคือ โครงสร้างประโยคที่มีคำว่า ที่ (ซึ่งทำ

หน้าที่ประพันธสรรพนาม) เพิ่มเข้ามา ส่วนในด้านความหมายนั้น คือ ประโยคที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำกริยาซึ่งหากคำกริยาที่นำมาทดสอบมีความหมายใกล้เคียงกับคำที่ถูกต้องมากกว่า กลุ่มตัวอย่างจะมีปัญหาในการตอบว่าเป็นประโยคที่ผิดและแก้ไขให้ถูกต้อง

7.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการทดสอบความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผลการทดสอบที่ได้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กล่าวว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษา ด้านระบบเสียงในเรื่องเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ที่ดีที่สุด รองลงมาคือเรื่องการระบุหน่วยเสียงทั้งต้นพยางค์และท้ายพยางค์ และมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในเรื่องการแทนที่หน่วยเสียงทั้งหน่วยเสียงต้นพยางค์และท้ายพยางค์น้อยที่สุด การตั้งสมมติฐานในแง่มุมเช่นนี้เนื่องจากมีผู้ที่เคยศึกษาในเรื่องความยากง่ายในการทำแบบทดสอบด้านระบบเสียงรูปแบบต่างๆ ของเด็กและพบว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างแบบทดสอบที่เกี่ยวกับเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ และแบบทดสอบที่เกี่ยวกับการระบุหน่วยเสียง เด็กจะทำแบบทดสอบที่เกี่ยวกับเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ได้ดีกว่า (Stanovich and Cunningham and Cramer, 1984 อ้างถึงใน Carroll, 2004) สำหรับแบบทดสอบเรื่องการแทนที่หน่วยเสียงนั้น ผู้วิจัยมองว่า น่าจะเป็นแบบทดสอบที่มีระดับความยากมากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างจะต้องระบุหน่วยเสียงให้ได้เสียก่อนแล้วจึงจะสามารถนำหน่วยเสียงหนึ่งไปแทนที่อีกหน่วยเสียงหนึ่งได้ อย่างไรก็ตามผลการทดสอบมิได้เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างสามารถทำแบบทดสอบที่เกี่ยวกับหน่วยเสียงต้นพยางค์ได้ดีกว่าหน่วยเสียงท้ายพยางค์ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงสามารถทำแบบทดสอบการแทนที่หน่วยเสียงต้นพยางค์ได้ดีกว่าการระบุหน่วยเสียงท้ายพยางค์แม้ว่าผู้วิจัยจะคาดว่ากลุ่มตัวอย่างน่าจะทำแบบทดสอบการระบุหน่วยเสียงได้ดีกว่า ลักษณะดังกล่าวผู้วิจัยได้อธิบายเหตุผลหรือความเป็นไปได้ของผลการทดสอบดังกล่าวไว้ในหัวข้อ อภิปรายรวม ในบทที่ 4

อย่างไรก็ตามผลการทดสอบไม่ขัดแย้งกับสมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งกล่าวว่า ในช่วงอายุ 5-6 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลักสูตรนานาชาติจะมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในเรื่องโครงสร้างประโยคและความหมายดีกว่ากลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุเดียวกันที่ศึกษาหลักสูตรปกติ สมมติฐานนี้อ้างอิงจากงานวิจัยที่ศึกษาเด็กชั้นประถมฯ ปีที่ 1 ในเรื่องโครงสร้างประโยคแล้วพบว่า เด็กกลุ่มที่ใช้ 2 ภาษาแบบสมดุล (คือกลุ่มที่ใช้ทั้ง 2 ภาษาเท่าๆ กัน) (fully Italian - English bilingual) จะมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านโครงสร้างประโยคดีกว่ากลุ่มที่ใช้ 2 ภาษาแบบไม่สมดุล

(partially Italian - English bilingual) (Ricciardelli, 1992) ดังนั้น จึงอาจเป็นไปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติจะมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในเรื่องโครงสร้างประโยคดีกว่ากลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติ ซึ่งผลการทดสอบในงานวิจัยชิ้นนี้มีแนวโน้มเป็นไปได้ตามสมมติฐานดังกล่าว กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติทำคะแนนได้มากกว่าหลักสูตรปกติเพียงเล็กน้อยแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูตารางที่ 7.1)

สำหรับสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งกล่าวว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลักสูตรนานาชาติทั้งสองช่วงอายุจะมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านคำมากที่สุดนั้น อ้างอิงมาจากผลการวิจัยจำนวนหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่า เด็กกลุ่มที่ใช้สองภาษาเป็นกลุ่มที่มีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงโดดเด่นและดีกว่ากลุ่มที่ใช้ภาษาเดียว (Bialystok, 1988; Yelland, Pollard และ Mercuri, 1993) ในส่วนของสมมติฐานที่กล่าวว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลักสูตรปกติทั้งสองช่วงอายุจะมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านโครงสร้างประโยคและความหมายมากที่สุดเนื่องจากมีผลการวิจัยที่แสดงว่าความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านเสียงเป็นด้านที่เกิดขึ้นช้าและยากที่สุด ส่วนด้านคำนั้น เด็กกลุ่มที่ใช้ภาษาเดียวจะไม่มี ความโดดเด่นเท่ากับกลุ่ม 2 ภาษา ดังนั้น โครงสร้างประโยคจึงอาจจะเป็นด้านที่กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ทำได้ดีที่สุด

สมมติฐานในข้อ 3 นี้ถูกต้องส่วนเดียวเท่านั้นคือ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลักสูตรปกติทั้งสองช่วงอายุจะมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านโครงสร้างประโยคและความหมายมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลักสูตรนานาชาติทั้งสองช่วงอายุมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในด้านโครงสร้างประโยคและความหมายมากที่สุด (ไม่ใช่ในด้านคำ) เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติ

การที่กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติทั้งสองช่วงอายุไม่ได้แสดงความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านคำมากที่สุด และผลการทดสอบที่ได้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติทั้งสองช่วงอายุมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาไปในแนวทางเดียวกับกลุ่มหลักสูตรปกติทั้งสองช่วงอายุคือ มีความตระหนักรู้ด้านโครงสร้างประโยคและความหมายมากที่สุด รองลงมาคือด้านระบบเสียงและด้านคำนั้น อาจแสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีภาวะสองภาษาโดยเฉพาะภาวะสองภาษาที่ได้มาในภายหลังนี้ (sequential bilingualism) มีการพัฒนาทางภาษาในด้านความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในลักษณะเดียวกับเด็กที่ศึกษาหลักสูตรปกติ อย่างไรก็ตาม การที่คะแนนจากการทดสอบในด้านคำของกลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติในช่วงอายุ 5-6 ปีน้อยกว่ากลุ่มหลักสูตรปกติในช่วงอายุเดียวกัน แต่เมื่อถึงอายุ 8-9 ปี กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติกลับมีคะแนนในด้านนี้มากกว่ากลุ่มหลักสูตรปกติ (เล็กน้อย) แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติมีการ

พัฒนาความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในด้านคำในช่วงอายุ 5-9 ปี เร็วกว่ากลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติ ซึ่งลักษณะนี้อาจเป็นการสนับสนุนแนวคิดที่ว่าเด็กที่มีภาวะสองภาษาจะมีการพัฒนาในด้านความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในด้านคำที่ดี

แม้ว่านักวิชาการในสมัยหนึ่งเชื่อว่าภาวะสองภาษาเป็นสิ่งที่บั่นทอนการพัฒนาทางภาษาของเด็ก (Jespersen, 1922 อ้างถึงใน Carroll, 2004) แต่ผลการศึกษาในเรื่องความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในระยะหลังได้แสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีภาวะสองภาษาเป็นกลุ่มที่มีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาดีกว่าเด็กที่ใช้ภาษาเดียว (Peal and Lambert, 1962; Hakuta and Diaz, 1985; Hakuta, 1986; Ricciardelli, 1992) ซึ่ง Leopold (1961) ได้ให้ความเห็นว่า อาจเป็นเพราะเด็กกลุ่มสองภาษามีโอกาสเรียนรู้คำศัพท์ที่อ้างถึงสิ่งๆ หนึ่งในสองภาษา ทำให้เข้าใจมโนทัศน์ที่ว่าภาษามีลักษณะไม่สัมพันธ์กัน (arbitrary) ระหว่างรูปคำ (word) และสิ่งอ้างถึง (referent) และมองเห็นความไม่เชื่อมโยงกันระหว่างเสียงของคำและความหมายของมัน Vygotsky (1986) อธิบายว่า เป็นเพราะเด็กสองภาษามองภาษาเป็นเพียงระบบหนึ่งในหลายๆ ระบบ จึงมองเห็นปรากฏการณ์ต่างๆ ในแต่ละภาษาและนำไปสู่ความสามารถในการตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในที่สุด ยิ่งไปกว่านั้น ผลการศึกษาที่ผ่านยังแสดงให้เห็นว่าลักษณะการถ่ายโอนข้ามภาษา (cross-language transfer) ที่เกิดขึ้นจากการตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านระบบเสียงมีนัยต่อการศึกษาในระบบสองภาษา รวมทั้งการฝึกฝนให้ผู้รู้ภาษาที่มีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในภาษาแม่อาจช่วยปรับปรุงทักษะการอ่านในภาษาที่สองได้ (Durgunoglu, Nagy and HancinBhatt, 1993; Carroll, 2004) และแม้ว่าผลการทดสอบในงานวิจัยนี้จะไม่ได้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะสองภาษาเป็นกลุ่มที่มีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาดีกว่า แต่ผลการวิจัยนี้ก็มิได้ขัดแย้งกับผลการศึกษาที่ผ่านมา เนื่องจากผลคะแนนของกลุ่มตัวอย่างหลักสูตรนานาชาติในแบบทดสอบหลายๆ ชุดมีคะแนนใกล้เคียงหรือมากกว่ากลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติ ลักษณะดังกล่าวเป็นข้อยืนยันว่าภาวะสองภาษาของเด็กมิได้เป็นตัวบั่นทอนพัฒนาการทางภาษาของเด็กแต่อย่างใด

จากแบบทดสอบทั้งหมด 10 แบบทดสอบ กลุ่มตัวอย่างโดยรวมทำแบบทดสอบเรื่องการระบุหน่วยเสียงต้นพยางค์ได้ดีที่สุด แม้ว่าแบบทดสอบเรื่องโครงสร้างประโยคและความหมายจะเป็นเรื่องที่คาดว่ากลุ่มตัวอย่างจะทำได้ดีที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบทดสอบเรื่องโครงสร้างประโยคและความหมายมีโครงสร้างประโยคหลายรูปแบบตั้งแต่ระดับที่ง่ายไปจนถึงระดับที่ยาก รวมอยู่ในแบบทดสอบเดียวประกอบกับกลุ่มตัวอย่างจะต้องแก้ไขข้อผิดพลาดที่พบ นอกเหนือไปจากการบอกว่าเป็นโครงสร้างที่ผิดเท่านั้น รวมทั้งแบบทดสอบนี้ได้มีการทดสอบเรื่องความหมายรวมอยู่ด้วย ในขณะที่การระบุหน่วยเสียงต้นพยางค์เป็นการทดสอบที่หากกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจเรื่อง

หน่วยเสียงต้นพยางค์แล้วกลุ่มตัวอย่างจะสามารถทำแบบทดสอบนี้ได้ทั้งหมดเนื่องจากหน่วยเสียงต้นพยางค์เป็นหน่วยเสียงที่ได้ยินชัดเจนต่างจากหน่วยเสียงท้ายพยางค์ในภาษาไทย

ในประเด็นเรื่องอายุของกลุ่มตัวอย่างกับความตระหนักรู้เชิงอภิปรัชญา ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทความความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาว่า สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุอยู่ในช่วง 5 – 6 ปี และ 8 – 9 ปี เนื่องจาก ทั้งสองช่วงอายุยังมีความแตกต่างกันในเรื่องระดับการพัฒนาของการรับรู้ทางพุทธิปัญญา (stages of cognitive development) ตามการจำแนกของ Piaget กล่าวคือ ช่วงอายุ 5 – 6 ปี เป็นช่วงอายุที่มีการรับรู้ทางพุทธิปัญญาอยู่ในขั้นก่อนภาวะปฏิบัติการ (pre-operation thought) ซึ่งเป็นขั้นที่เด็กมีการใช้สัญลักษณ์ มีการพัฒนาความจำและการใช้จินตนาการ การใช้ภาษาในช่วงอายุนี้อาจเริ่มมีการพัฒนาเต็มที่ แม้จะยังไม่สามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้เต็มที่และไม่สามารถมองเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในมุมมองของบุคคลอื่นได้ก็ตาม ในขณะที่ช่วงอายุ 8 – 9 ปี เป็นช่วงอายุที่มีการรับรู้ทางพุทธิปัญญาอยู่ในขั้นปฏิบัติการ (concrete operations) ซึ่งเป็นขั้นที่เด็กมีการใช้สัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างเป็นระบบและเป็นเหตุเป็นผล รวมทั้งเริ่มมีการมองในมุมมองของผู้อื่นซึ่งก็คือความสามารถในการพิจารณาสถานการณ์หนึ่งๆ ได้หลายมุมมอง

ข้อความข้างต้นสอดคล้องกับผลคะแนนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองช่วงอายุที่แตกต่างกันค่อนข้างชัดเจน โดยเฉพาะในแบบทดสอบความตระหนักรู้เชิงอภิปรัชญาด้านระบบเสียงเรื่องการแทนที่หน่วยเสียง (phoneme substitution) และ ด้านคำในแบบทดสอบ Dog-Cat ผลคะแนนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ระดับขั้นของการพัฒนาการรับรู้ทางพุทธิปัญญาที่ต่างกันอาจเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ช่วยอธิบายถึงความแตกต่างในเรื่องความตระหนักรู้เชิงอภิปรัชญาของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองช่วงอายุ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ Osherson and Markman (1975) ซึ่งศึกษาเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงของเด็กก่อนวัยเรียนและพบว่า แม้เด็กในวัยก่อนเรียนจะเข้าใจว่าชื่อของสิ่งของสามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่เด็กเหล่านี้จะยังเชื่อว่า คุณสมบัติของวัตถุต่างๆ จะเปลี่ยนไปตามชื่อที่เปลี่ยนไป และ Sinclair (1982) ซึ่งศึกษาเด็กในวัย 4 - 5 ปี ในเรื่องเดียวกันและพบว่าเมื่อให้กลุ่มตัวอย่างยกตัวอย่างคำที่มีความยาว คำตอบของกลุ่มตัวอย่างจะเป็นคำที่ใช้เรียกสิ่งอ้างอิงที่มีลักษณะยาว เช่น รถไฟ มากกว่าที่จะตอบคำที่มีเสียงยาวหลายพยางค์ ผลการศึกษาทั้งสองแสดงให้เห็นว่าเด็กในช่วงอายุ 4 - 5 ปียังไม่สามารถแยกรูปคำออกจากสิ่งอ้างอิงได้อย่างเด็ดขาด ผลจากงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการเน้นย้ำผลการศึกษาดังกล่าว กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 5-6 ปีมีคะแนนในแบบทดสอบความตระหนักรู้เชิงอภิปรัชญาในด้านความไม่สัมพันธ์กัน

ระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงอยู่ในระดับที่ค่อนข้างน้อย แสดงถึงพัฒนาการด้านความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงที่ไม่เต็มที่

ในประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 5 – 6 ปีมีคะแนนความตระหนักรู้เชิงอภิภาษา ด้านโครงสร้างประโยคและความหมายอยู่ในระดับที่ดีมากนั้นสอดคล้องกับข้อสรุปของ Carroll (2004) ซึ่งกล่าวว่า เด็กระดับอนุบาลจะมีการเพิ่มรายละเอียดโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่เด็กู้้อยู่แล้ว และจะเพิ่มรายละเอียดถ้อยคำต่างๆ ด้วยคำไวยากรณ์ (function words) และหน่วยคำทางไวยากรณ์ (grammatical morphemes) เพื่อสร้างโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนขึ้น แสดงให้เห็นว่า แม้แต่เด็กระดับอนุบาลยังมีการพัฒนาด้านโครงสร้างประโยคในขั้นที่ซับซ้อนขึ้น ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเด็กที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ย่อมมีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษา ด้านโครงสร้างประโยคและความหมายอยู่ในระดับที่ค่อนข้างดีมาก และนอกจากเด็กระดับชั้นอนุบาลจะเรียงลำดับประโยคได้ถูกต้องแล้ว ยังมีความรู้เรื่องกฎทางวากยสัมพันธ์ที่เด็กใช้อยู่ กล่าวคือ นอกจากเด็กจะเรียงประโยคถูกต้องแล้ว เด็กยังรู้กฎของโครงสร้างประโยคในภาษาที่ตนเองใช้อยู่ด้วย สิ่งนี้เห็นได้จากกรณีของกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 5 – 6 ปีไม่สามารถแก้ไขโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนได้อย่างที่ผู้วิจัยต้องการ เช่น ประโยคที่มีประพันธสรรพนาม ที่แทรกเข้ามา แต่กลุ่มตัวอย่างทราบว่าเป็นประโยคดังกล่าวเป็นประโยคที่ผิด และพยายามอธิบายหรือสร้างประโยคใหม่ที่มีความหมายสอดคล้องกับภาพที่ผู้วิจัยกำหนดให้

7.3 ข้อเสนอแนะ

1. ในเบื้องต้น ผู้วิจัยศึกษาความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาทั้งด้านระบบเสียง คำ และโครงสร้างประโยคในภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างหลักสูตรปกติและหลักสูตรนานาชาติในช่วงอายุ 5-6 ปี และ 8-9 ปี ซึ่งการศึกษาความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในภาษาไทยนี้ยังเป็นงานที่ยังไม่มีผู้ใดศึกษาไว้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในช่วงอายุที่แตกต่างออกไป เพื่อศึกษาว่าเด็กที่มีภาวะภาษาเดียวและภาวะสองภาษาในช่วงอายุอื่นๆ มีแนวโน้มการพัฒนาความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในลักษณะเดียวกันนี้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากตัวอย่างหนึ่งของผลการศึกษเกี่ยวกับความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาที่มีผู้เคยศึกษาไว้ในภาษาอื่นๆ พบว่า ภาวะความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในเด็กที่มีภาวะสองภาษาจะพัฒนามากขึ้นหลังจากช่วงอายุ 8-9 ปี
2. งานวิจัยครั้งนี้ แม้จะมีการศึกษาเรื่องโครงสร้างประโยค แต่เป็นการทดสอบเพียงแค่รูปแบบเดียวเท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในเรื่องโครงสร้างประโยคด้วยแบบทดสอบรูปแบบอื่นๆ ด้วย เช่น การทดสอบโดยให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาว่าประโยคที่

กำหนดให้สองประโยคซึ่งมีโครงสร้างประโยคแตกต่างกันมีความหมายเหมือนกันหรือไม่ หรือทดสอบโดยให้กลุ่มตัวอย่างสร้างประโยคใหม่ที่มีโครงสร้างต่างออกไปแต่มีความหมายคงเดิม นอกจากนี้อาจทดสอบโดยการเล่าเรื่องจากนิทานที่มีความยาวในระดับหนึ่งให้กลุ่มตัวอย่างฟัง โดยมีการแทรกโครงสร้างประโยคที่ไม่ถูกต้องในขณะเล่า และให้กลุ่มตัวอย่างยกมือเมื่อพบประโยคที่ผิดโครงสร้างในภาษาจากภาพนิทานที่กำหนดให้พร้อมทั้งหาทางแก้ไขให้เป็นประโยคที่ถูกต้อง